

ISSN 3041-1793 Online

УДК 342.6:343.352

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-3\(20\)-1237-1247](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-3(20)-1237-1247)

Кузнецова Людмила Валеріївна кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії та права, Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси, <https://orcid.org/0000-0001-6810-1017>

Пасинчук Кирило Миколайович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри підвищення кваліфікації та спеціалізованої підготовки у сфері цивільного захисту ННІ інженерної та спеціальної підготовки Національного університету цивільного захисту України, м. Черкаси, <https://orcid.org/0000-0002-6007-834X>

ЩОДО ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Анотація. В статті автори висвітлюють питання антикорупційної безпеки в нашій державі. На їх думку антикорупційна безпека є частиною національної безпеки, що в період воєнного стану є найактуальнішим та стратегічним завданням для України. Авторі досліджують теоретико-правову аксіому «корупція», як негативного виклику для суспільства, окреслюють форми прояву корупції та досліджують наслідки впливу корупційних дій в усі сфери соціально-економічного та суспільно-політичного життя країни. Особливо гостро постає питання панування корупції в період воєнного стану. На думка авторів корупція не лише підриває рівень довіри громадян до державних установ та організацій, а й негативно впливає на міжнародні відносини та на місце України в міжнародній світовій економічній арені.

Авторі розкривають форми прояву корупції та чинники, що дали поштовх для здійснення корупційних дій. До чинників, які можна назвати корупційними ризиками в першу чергу відносять відсутність прозорої системи притягнення до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень, а тим самим низькій соціально-економічний добробут населення та низький рівень довіри з боку населення до представників органів державної влади всіх рівнів та органів влади в цілому.

Дослідники розцінюють стан корупції в державі, що знаходиться в стані війни як загрозу національній безпеці. Корупція на їх думку підриває не лише економіку, а й негативно впливає на життєвий процес в державі. Позитивною практикою автори зазначають розроблення антикорупційної програми та Стратегії, як програмних документів з високим антикорупційним потенціалом.

Важливо на шляху боротьби з корупцією є дотримання принципу доброчесності в органах державної влади та судовій системі, посилення захисту викрадачів корупції та застосування до таких осіб засобів морального та матеріального стимулювання, розробці дієвих з урахуванням вимог сьогодення етичних кодексів та стандартів. Антикорупційна культура та нульова толерантність до будь-яких корупційних проявів має бути одним із складових принципів нашого суспільства, яке вибрало шлях розбудови соціально-правової держави за європейською моделлю.

Ключові слова: корупція, антикорупційна безпека, національна безпека, загроза, економічна безпека, антикорупційна культура, антикорупційне законодавство.

Kuznetsova Lyudmila Valeriivna Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of History and Law, Cherkasy State Technological University, Cherkasy, <https://orcid.org/0000-0001-6810-1017>

Pasynchuk Kyrylo Mykolayovych PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, National University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy, <https://orcid.org/0000-0002-6007-834X>

ON THE ISSUE OF ANTI-CORRUPTION SECURITY AS A COMPONENT OF NATIONAL SECURITY

Abstract. In the article, the authors highlight the issue of anti-corruption security in our state. In their opinion, anti-corruption security is part of national security, which during the period of martial law is the most urgent and strategic task for Ukraine. The authors explore the theoretical and legal axiom "corruption" as a negative challenge for society, outline the forms of corruption and examine the consequences of the influence of corrupt actions on all spheres of socio-economic and socio-political life of the country. The issue of the dominance of corruption during the period of martial law is particularly acute. In the authors' opinion, corruption not only undermines the level of trust of citizens in state institutions and organizations, but also negatively affects international relations and the place of Ukraine in the international world economic arena.

The authors reveal the forms of corruption and the factors that gave impetus to the commission of corrupt actions. Factors that can be called corruption risks primarily include the lack of a transparent system of bringing to administrative or criminal liability for corruption offenses, and thus the low socio-economic well-being of the population and the low level of trust on the part of the population in representatives of state authorities at all levels and authorities in general.

ISSN 3041-1793 Online

Researchers consider the state of corruption in a state at war as a threat to national security. In their opinion, corruption undermines not only the economy, but also negatively affects the life process in the state. The authors note the development of an anti-corruption program on the Strategy as a positive practice, as program documents with high anti-corruption potential. Important in the fight against corruption is compliance with the principle of integrity in state authorities and the judicial system, strengthening the protection of corruption perpetrators and applying to such persons means of moral and material incentives, and developing effective ethical codes and standards taking into account current requirements. Anti-corruption culture and zero tolerance for any manifestations of corruption should be one of the constituent principles of our society, which has chosen the path of building a socio-legal state according to the European model.

Keywords: corruption, anti-corruption security, national security, threat, economic security, anti-corruption culture, anti-corruption legislation.

Постановка проблеми. На основі Індексу сприйняття корупції визначено, що боротьба з корупцією є проблемою міжнародного рівня. За сучасних умов корупція є однією з найбільш актуальних проблем для суспільства. Корупція гальмує не лише демократичні процеси розвитку, а й негативно впливає на глобалізаційні процеси руйнуючи принципи соціокультурного простору. Прояви корупції спостерігаються не лише в економіці та політиці, вона охопила духовний та соціальний побут життя населення та стала нормою життя. В період воєнного стану корупція виступає не як кримінальне чи адміністративне правопорушення, а як пряма загроза для держави та її обороноздатності, безпеки людини та громадянина. Вона гальмує запровадження в державі реформи та програми, формує негативне ставлення до державних та місцевих органів влади, підриває авторитет держави у міжнародних відносинах та міжнародній арені в цілому.

Саме тому корупція виступає проявом національної безпеки, адже вона так чи інакше (прямо чи опосередковано) торкається всіх сфер суспільно-економічного та політичного життя. Проблема боротьби з корупцією на зараз потребує чіткого виокремлення всіх викликів та небезпек, відпрацювання стратегічних заходів протидії корупції, прийняття найбільш ефективної антикорупційної програми та формування антикорупційної культури як гарантії демократичних перетворень.

За даними міжнародних досліджень Україну відносять до держави з клептократичною формою, тобто країну де у влади стоять крадії, де основою суспільного життя є корупція та зловживання фінансами з боку посадових та службових осіб органів державної влади.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Впливом корупції на безпеку в державі, а тим самим проблематикою антикорупційної безпеки в цілому свого часу займалися: Антонова Л.В., Абдуллаєв Вагіф Ахмед Огли, Волкова М.В., Гладкий В.В., Ковтун Г.І., Кондратенко Н.О., Опришко І.В., Панасюк О.П., Пархоменко-Куцевіл О.І., Самодай В.П., Сокурєнко В.В., Тимошенко В.І., Шульган І.І., Чернописька Х.І. Враховуючи, що протидія корупції та стан безпеки в державі посідає центральне місце, дослідження з цього приводу не перестають бути актуальними.

Мета статті. На теоретичному рівні дослідити питання антикорупційної безпеки як правової аксіоми та виокремити її місце в системі національної безпеки. Висвітлити причини проявів корупції в нашому суспільстві та окреслити заходи щодо запобігання корупції.

Виклад основного матеріалу. Однією із загроз для держави є корупція, що перешкоджає для нормального розвитку суспільства, пронизуючи не лише фінансову сферу, а руйнуючи соціально-культурні та духовні цінності. В умовах воєнного стану корупція негативно впливає на військову безпеку, що призводить до збільшення воєнних державних видатків.

У відповідності до Закону України «Про запобігання корупції» корупція це використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостями [1].

Вчені-економісти Кондратенко Н.О. та Волкова М.В. вважають, що корупція є одним із ключових викликів, що підривають економічну безпеку держави, особливо в умовах політичної та економічної нестабільності. При цьому наголошуючи, що в нашій державі протидія негативним проявам корупції останнє десятиліття є ключовим завданням щодо забезпечення економічної стабільності та соціального добробуту країни, а також відновлення довіри з боку громадян до державних установ. На їх думку корупція є ланцюжком проблем на всіх щаблях економічної діяльності державного рівня. Адже, панування корупції в державних органах не лише зменшує рівень довіри, а й зруйновує ефективний механізм розпорядження та використання бюджетних коштів тим самим послаблюючи економічну конкурентність та знижуючи інвестиційні потоки. На думку дослідників для України, яка перебуває у стані війни та буде здійснювати післявоєнну відбудову, боротьба з корупцією стала питанням не лише економічної, а й національної безпеки. Запроваджена в державі антикорупційна політика в

ISSN 3041-1793 Online

першу чергу має сприяти усуненню умов, за яких здійснюється незаконне збагачення шляхом зловживання владою чи службовим становищем. Вона охоплює широкий спектр заходів, включаючи впровадження прозорих механізмів державного управління, посилення відповідальності за корупційні правопорушення, а також розвиток ефективних інститутів контролю та нагляду. Також одним із кроків на шляху боротьби з корупцією є цифровізація, за допомогою її прозорості зменшуються можливості для корупційних дій. Електронні тендери, цифрові декларації та відкриті бази даних надають громадськості здійснювати контроль за діяльністю держави і тим самим запобігати або перешкоджати корупційним ризикам. Корупція не лише шкодить економіці, але й послаблює довіру міжнародних партнерів до України. Тому активна антикорупційна політика є ключовою умовою для залучення іноземних інвестицій, отримання міжнародної фінансової допомоги та інтеграції в європейський економічний простір [2].

На зараз серйозною загрозою для держави в частині національної безпеки виступає корупція, яка торкається всіх сфер життя в державі від соціально-економічних до міжнародно-політичних. Не секрет, що в тих країнах де панує найвищий рівень корупції – найменш ефективними стають органи правопорядку, що дає поштовх до зростання кримінальних правопорушень та економічного дефолту. Корупція має різні форми та забарвлення, як то: неправомірна вигода (її вимагання), використання владних (службових) повноважень, непрозорі закупівлі та тендери.

Хибною є думка про те, що витoki корупції знаходяться в самій державі, на думку експертів їх слід шукати за межами території. Сучасні корупційні загрози є наслідком невдалої як внутрішньої так і зовнішньої державної антикорупційної політики та міжнародної співпраці з іноземним елементом. Каталізатором прояву та впливу зовнішніх корупційних загроз є низка зовнішньополітичних проблем, зокрема: проблеми, пов'язані з масштабними глобалізаційними та геополітичними процесами в світі та регіоні; проблеми, пов'язані з процесом євроінтеграції та інтеграції країни до систем колективної безпеки; економічна залежність від ряду міжнародних фінансових кіл; економічна залежність від іноземних країн, потенційно небезпечних своїми експансіоністськими зазіханнями; невирішеність міжнародно-правового оформлення кордонів [3].

Як уже зазначалося вище панування корупції в державі становить не лише загрозу для економіки, а й для національної безпеки в цілому. Під якою варто розуміти спеціальний державний стан, що забезпечує дотримання норм Конституції та суверенітету в країні за допомогою комплексу публічно-правових та суспільно-соціальних відносин. Також зберігає цілісність та недоторканість України з її багатовекторним розвитком, сприяє захисту

інтересів населення і матеріально-духовного надбання, поза проявів жодного з видів дискримінації від ймовірних загроз внутрішнього або зовнішнього характеру, шляхом задоволення національних потреб та інтересів і узгодження та гармонізації їх із людськими загальними потребами та інтересами у контексті загальноприйнятих принципів, вимог та норм міжнародного права [4, с.337].

Основною корупційною загрозою є те, ще вона носить системний характер, і саме ця система не надає можливості здійснювати боротьбу з корупцією. Вона навпаки посилює порядок нерівномірного надання соціальних благ, формуючи тим самим соціальну нерівність, яка в свою чергу підриває рівень довіри до державних та місцевих органів влади. Панування корупції в органах державної влади та державних установах є наслідком нецільового використання фінансів, що гальмує економічне зростання в цілому. Безкарність державних службовців та посадових осіб в державі нехтує принцип верховенства права та панування закону. У країнах із високим рівнем корупції спостерігається відтік інвестицій, зменшення можливостей для ведення чесного бізнесу, а також зростання рівня бідності та соціальної нестабільності [5, с. 294].

Корупція спричиняє зростання витрат на бізнес і, відповідно, виникнення бар'єрів для входження на ринок, що спричиняє затухання конкурентної боротьби, монополізацію ринків, зниження інвестиційного клімату й неспроможність забезпечення населення новими робочими місцями. Корупція призводить і до зниження якості товарів і послуг. Корупція може впливати на порушення прав людини та принципів соціальної справедливості. Так, зловживання в системі охорони здоров'я призводять до недостатнього забезпечення лікарськими засобами, некомпетентного лікування та зростання відсотка смертності від захворювань. Корупційні механізми можуть спричинити зростання рівня дискримінації та порушення прав меншин і призвести до зниження якості життя тих, хто живе в бідності [6, с.3].

Сьогодні гостро постає питання щодо антикорупційної безпеки. Вчені-правознавці розглядають її як сукупність заходів безпеки та як стан захищеності суспільних інтересів людини. Антикорупційна безпека є важливою для України з причини того, що корупція є серйозною загрозою для економіки та інвестиційного клімату України. Вона може відлякувати інвесторів, які не бажають мати справу з недобросовісними посадовцями, конкурувати на нерівних умовах з тими, хто використовує хабарі, або розраховують на несправедливе рішення суду. Також корупція є загрозою для демократії та прав людини. Вона може призвести до порушення прав людини, зокрема, до порушення прав на справедливий суд, свободу слова та доступ до інформації [7, с.171].

ISSN 3041-1793 Online

До основних форм в частині реалізації особою права на антикорупційну безпеку можна віднести активну та пасивну форму. Активна форма полягає в застосуванні норм діючого законодавства уповноваженими на те посадовими особами, в свою чергу пасивна форма охоплює дотримання забороняючих норм законодавства. Право на антикорупційну безпеку є суб'єктивним правом, реалізація якого передбачає необхідні режимні обмеження свободи людини, виправдані небезпечністю корупції для свободи людини, благополуччя суспільства та держави; правом, яке за певних умов створює обов'язки для власника цього права, що узгоджено із концепцією соціальної відповідальності будь-якої людини в сучасному світі, а особливо в державах, які пронизані системною корупцією, утім, офіційно декларують стратегічне спрямування на задоволення цивілізаційних прагнень народу долучитись до прогресивних цінностей [8, с.80].

На думку І. Опришка на державному рівні корупція прямо чи опосередковано визнається однією з реальних загроз національній безпеці України: 1) у сфері державної безпеки через її поширення в органах державної влади та зрощення бізнесу і політики; 2) у внутрішньополітичній сфері через порушення з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування Конституції і законів України, прав і свобод людини і громадянина; 3) в економічній сфері через переважання в діяльності управлінських структур особистих, корпоративних, регіональних інтересів над загальнонаціональними [7, с.170].

О. Пархоменко-Куцевіл вважає, що серед основних факторів, які формують критичний рівень корупції в державі є непрозорість діяльності органів державної влади; відсутність політичної волі щодо запровадження дієвих механізмів протидії корупції, неефективна участь у цій протидії правоохоронних органів; надзвичайна розгалуженість дозвольно-регуляторної системи; надмірний вплив окремих олігархічних груп на прийняття державних рішень і кадрові призначення; неврегульованість конфлікту інтересів; відсутність правил професійної етики на публічній службі; низький рівень забезпечення захисту прав власності; недотримання законодавства у сфері протидії корупції, а також недосконалість нового законодавства з цих питань у цілому; недосконалість системи судоустрою; відсутність системності в роботі з виявлення корупції в органах державної влади; відсутність публічного контролю за доходами та видатками державних службовців, а також ефективних механізмів участі громадянського суспільства у формуванні та реалізації антикорупційної політики [9, с. 93].

Привертає увагу теза дослідниці Віри Тимошенко, яка говорить, що важливим фактором поширення корупції можна вважати негідне існування людини. Адже, корупційні практики найчастіше зачіпають найбільш вразливі

верстви населення, зокрема: малозабезпечених, пенсіонерів, осіб з інвалідністю. На її думка, якщо людина не має можливості до гідного існування в суспільстві, то вона поступово втрачає не лише розуміння морально-етичних норм та їх дотримання, а й сенс свого існування в такому суспільстві та державі в цілому. І особа починає звертатися та довіряти лише тим особам, які за певну винагороду сприяють в покращенні соціальних благ. Вона зазначає, що корупція є глобальною проблемою, яка тягне за собою ряд наслідків, у тому числі зростання майнової нерівності та бідність великої частини населення, збільшення соціальної напруги, яка підриває та послаблює національну економіку та загрожує політичній стабільності в країні, а значить і безпеці кожної людини [10].

Не останнє місце в боротьбі з корупцією повинно займати громадянське суспільство, яке побудовано на горизонтальних відносинах між органами влади та громадянами. Які беруть спільну участь у боротьбі з корупцією, шляхом запровадження різноманітних антикорупційних заходів в частині протидії та запобігання корупції, формують дієві антикорупційні практики щодо зменшення корупційних ризиків. Саме спільна антикорупційна робота державних органів та громадянського суспільства сприяють національній безпеці. Така робота забезпечується контрольними заходами, зокрема: перевірки діяльності органів влади та оцінка їх ефективної та результативної діяльності, проведення аналізу діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Необхідним елементом боротьби з корупційними ризиками є запровадження в суспільному просторі антикорупційної культури, яка включає в себе антикорупційне виховання та антикорупційну освіту. Антикорупційне виховання та антикорупційна освіта не зводяться лише до одноразових заходів, а формуються протягом всього життя. В класичному варіанті жодна цивілізована держава не може заявити про себе як про державу без корупції. Причина цього має давнє коріння та залежить від того наскільки міцно вкорінюється суспільна думка відносно філософського поняття «можна»-«не можна» та наскільки суспільство швидко змінює вектор поведінки щодо дотримання норм діючого законодавства, в тому числі й антикорупційного [11, с.447].

Некомерційні організації, антикорупційні громадські рухи й журналісти-розслідувачі в Україні відіграють активну роль у викритті корупційних схем, моніторингу декларацій посадовців, просуванні прозорості влади. Такі проекти, як PROZORRO (громадський контроль державних закупівель), «Декларації» (база аналізу майнових декларацій), діяльність Центру протидії корупції, сприяють підзвітності влади перед суспільством. Антикорупційні активісти часто беруть участь у розробці політики (на громадських радах,

ISSN 3041-1793 Online

робочих групах при НАЗК). Успіхи останніх років, як-от запуск відкритих реєстрів, викриття гучних корупційних справ, значною мірою були зумовлені тиском громадськості. Тому, на думку О.Панасюка інтеграція громадянського суспільства в реалізацію антикорупційної стратегії є складовою концепції протидії корупції в Україні [12, с.96].

За даними експертів корупція набуває трансформаційного характеру, що зосереджується в соціальній, економічній та кримінальній сферах.

Дослідники М.Огороднійчук та Н.Коваленко вважають, що успішна реалізація антикорупційної політики неможлива без активної участі органів влади, які служать ключовими гравцями в освіті, впровадженні та управлінні заходами щодо зменшення корупції. Законодавство, правозастосування та судові органи повинні не лише розробляти юридичні інструменти для боротьби з корупцією, але й забезпечувати їх належну ефективність та демонструвати політичну волю та добросовісність. Державні органи відіграють важливу роль у навчанні, впровадженні та управлінні антикорупційною політикою України. Їх діяльність має на меті створити юридичні, організаційні та інституційні умови для ефективного спростування корупції [13, с.6].

Висновки. На зараз корупція є глобальною національною загрозою в першу чергу для сектору економіки та оборони, підриває політичну стабільність, а тим самим і авторитет України серед країн світу та вкорінює в суспільстві соціальну несправедливість, що призводить до зменшення довіри до органів влади і, тим самим має шкідливі наслідки для держави. Зниження рівня корупції полягає в розробці на державному рівні політики антикорупційної безпеки, яка включає в себе в першу чергу закріплення в діючому законодавстві ефективних антикорупційних норм, прозорість в роботі органів влади та «непоказової» судової системи, активну участь в реалізації політики антикорупційної безпеки громадянського суспільства.

Література:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
2. Кондратенко Н.О., Волкова М.В. Антикорупційна політика як основа економічної безпеки. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/68380/1/%D0%97%D0%B125-140-141>.
3. Сокурєнко В.В. Корупція як зовнішня загроза національній безпеці України. URL: <https://elar.nava.edu.ua/server/api/core/bitstreams/207a59ca-d0f7-4875-a24e-90b800710795/content>
4. Антонова Л.В., Абдуллаєв Вагіф Ахмед Огли Корупція як чинник загрози національній безпеці. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2021. № 12. С.336- 355.
5. Шульган І.І., Чернописька Х.І. Корупція як загроза суспільному розвитку: теоретичні підходи та практичні виклики. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2025. Випуск 91: частина 3. С. 293-298.
6. Самодай В.П., Ковтун Г.І. Корупція: загрози та наслідки для соціуму. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 19. С.1-8.

7.Опришко І.В. Антикоруційна безпека в Україні. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі*. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 7–8 грудня 2023 року. С.169-172.

8.Гладкий В.В. Основні типи форм реалізації права працівника на антикорупційну безпеку. *Соціальне право*. 2022. № 1. С. 73-81.

9.Пархоменко-Куцевіл О.І. Формування політики державної безпеки України в контексті запобігання та протидії корупції. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. № 1 (40). С. 90-95.

10.Тимошенко В.І. Корупція як загроза безпеці людини. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d3b9b38d-b9f8-4583-976-d9a66c1b1c0a/content>

11.Кузнецова Л.В. Філософсько-правові роздуми щодо формування антикорупційної культури в українському суспільстві. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 5. С. 444-448.

12.Панасюк О.П. Протидія корупції в Україні: концептуальні підходи та стратегічні пріоритети. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2025. Випуск 3 (11). С.90-99.

13.Огороднійчук М., Коваленко Н. Антикоруційні заходи у системі державного управління України. *Публічне управління і політика*. 2025. № 6(10). С.1-12.

14. Луценко Ю.В. Національний та зарубіжний досвід боротьби з корупцією та організованою злочинністю: сучасний контекст. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2024. № 2. Том 35 (74). С.132-139

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2014). Pro zapobihannia koruptsii [On preventing corruption]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> [in Ukrainian].

2.Kondratenko, N.O., Volkova, M.V. Antykoruptsiina polityka yak osnova ekonomichnoi bezpeky [Anti-corruption policy as the basis of economic security]. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/68380/1/%D0%97%D0%B125-140-141> [in Ukrainian].

3.Sokurenko, V.V. Koruptsiia yak zovnishnia zahroza natsionalnii bezpetsi Ukrainy [Corruption as an external threat to the national security of Ukraine]. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/207a59ca-d0f7-4875-a24e-90b800710795/content> [in Ukrainian].

4.Antonova, L.V., Abdullaiev, Vahif Akhmed Ohly (2021) Koruptsiia yak chynnyk zahrozy natsionalnii bezpetsi [Corruption as a threat to national security]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*. № 12. S.336- 355 [in Ukrainian].

5.Shulhan, I.I., Chornopyska, Kh.I. (2025) Koruptsiia yak zahroza suspilnomu rozvytku: teoretychni pidkhody ta praktychni vyklyky [Corruption as a threat to social development: theoretical approaches and practical challenges]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii PRAVO*. Vypusk 91: chastyna 3. S. 293-298 [in Ukrainian].

6.Samodai, V.P., Kovtun, H.I. (2023) Koruptsiia: zahrozy ta naslidky dlia sotsiumu [Corruption: threats and consequences for society]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vypusk 19. S.1-8 [in Ukrainian].

7.Opryshko, I.V. (2023) Antykoruptsiina bezpeka v Ukraini [Anti-corruption security in Ukraine]. *Realizatsiia derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky v mizhnarodnomu vymiri* Materialy VIII Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii. Kyiv, 7–8 hrudnia. S.169-172 [in Ukrainian].

8.Hladkyi, V.V. (2022) Osnovni typy form realizatsii prava pratsivnyka na antykoruptsiinu bezpeku [Main types of forms of exercising an employee's right to anti-corruption security]. *Sotsialne pravo*. № 1. S. 73-81 [in Ukrainian].

ISSN 3041-1793 Online

9.Parkhomenko-Kutsevil, O.I. (2019) Formuvannia polityky derzhavnoi bezpeky Ukrainy v konteksti zapobihannia ta protydii koruptsii [Formation of Ukraine's state security policy in the context of preventing and combating corruption]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*. № 1 (40). S. 90-95 [in Ukrainian].

10.Tymoshenko, V.I. Koruptsiia yak zahroza bezpetsi liudyny [Corruption as a threat to human security]. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d3b9b38d-b9f8-4583-976-d9a66c1b1c0a/content>) [in Ukrainian].

11.Kuznetsova, L.V. (2025) Filosofsko-pravovi rozdumy shchodo formuvannia antykoruptsiinoi kultury v ukrainskomu suspilstvi [Philosophical and legal reflections on the formation of anti-corruption culture in Ukrainian society]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*. № 5. S. 444-448 [in Ukrainian].

12.Panasiuk, O.P. (2025) Protydiia koruptsii v Ukraini: kontseptualni pidkhody ta stratehichni priorytety [Countering corruption in Ukraine: conceptual approaches and strategic priorities]. *Tsentrlnoukrainskyi visnyk prava ta publicnoho upravlinnia*. Vypusk 3 (11). S.90-99 [in Ukrainian].

13.Ohorodniichuk, M., Kovalenko, N. (2025) Antykoruptsiini zakhody u systemi derzhavnogo upravlinnia Ukrainy [Anti-corruption measures in the public administration system of Ukraine]. *Publichne upravlinnia i polityka*. № 6(10). S.1-12 [in Ukrainian].

14.Lutsenko, Yu.V. Natsionalnyi ta zarubizhnyi dosvid borotby z koruptsiieiu ta orhanizovanoi zlochynnistiu: suchasnyi kontekst [National and foreign experience in combating corruption and organized crime: modern context]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: yurydychni nauky*. № 2. Tom 35 (74). S.132-139 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 01.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.03.2026